

BUDAPEST szeret nagyot álmodni. Üdvölede a Gellérthegy tetején, felhőkarcoló a Városháza tisztviselőszeregének, sugárút a sűrűn lakott Erzsébetváros kellős közepén. Csak néhány azon tervek közül, amelyek évtizedeken át megvalósítandóként szerepeltek a város tervasztalán, aztán szépen csendben (esetleg csúnyán és hangosan) átsuhantak a feledésbe. E pillanatban úgy tűnik, ez a sors vár az úgynevezett Liget projektre is: arra a múzeumegyüttesre, amelyet ígérete szerint már 2018-ban avatni akart a kormány, de még egyetlen kapavágás nem sok, annyit sem tettek a megvalósítás érdekében.

Persze joggal vetődik fel a kérdés, hogy jól fogalmazzuk-e meg az első mondatot. Budapest maga vagy a Budapest városépítéséről, pénzének költségéről jobbára a polgárok teljes kizárásával döntő országos és fővárosi vezetők szeretnek valójában álmodni? Ez nehezen eldönthető kérdés, mert sok évtizede megcsontosodott szokás, hogy a városiak már rendre csak a megvalósulás küszöbén találkoznak a leginkább őket érintő elképzelésekkel, így a normális párbeszéd, a készülő tervek tárgyalásos módosítása helyett minden „ügy” elkeveredett tiltakozással, a NEM és a CSAKAZÉRTIS reménytelen összecsapásával indul. (És ritka kivétel, ha nem úgy is fejeződik be.)

Így történt a Liget esetében is. Jól hangzik persze, hogy kedves budapestiek, kaptok öt múzeumot, egy új, hatalmas állatkertet, és még a parkot is felújítjuk nektek, örültök, ugye, de a kormány éppenséggel nem bejglit sütő nagymama, a polgár meg nem kisunoka – az előbbi valójában az utóbbi pénzét költi. Amikor tehát a polgár azt kérdezi, hogy miért pont azt, miért pont ott, miért úgy, miért annyiért, akkor nem okvetetlenkedik, hanem szoros elszámolásra tart igényt. És a Liget projektben éppen ez a hiba az első perctől kezdve: soha senki nem magyarázta el hihetően, miért pont arra az öt múzeumra van szükség, miért a város egyetlen élhető közparkja kellős közepén, és hogy tényleg nem lehetne-e 200 milliárd forintot ésszerűbben elkölteni.

Pláne akkor válik gyanússá a dolog, amikor a polgár azt tapasztalja, hogy tényleg senki sem történik ugyan, viszont minden folytonos változásban van. Egyrészt az egész Városliget kikerül mindenfajta hatóság felügyelete alól, másrészt a papíron hol itt, hol ott tűnik fel egy addig nem látott múzeum, egyesek kipotyognak a tervből (pont a végveszélyben sínylőddők), mások belekerülnek (mondjuk egy színház, amely elvileg „rekonstrukció” ugyan, de már most másfélszer akkora a tervasztalon, mint a valóságban volt). Ma ott tartunk, hogy még egy göröngyöt nem lökött odébb senki, de már minden kétszer annyiba kerül, mint kezdetben, a Közlekedési Múzeum egyszerűen eltűnt a föld színéről, a park sivárabb és kókadtabb, mint valaha, és 2018-ban ha egyáltalán valami, akkor legfeljebb aranyáron épített bódék (oppardon: a 19. századi mintát hitelesen idéző pavilonok) díszelgnek majd a romok között.

A pénzen persze kár lovagolni, a polgárok a milliárdoknál menetrendszerűen elvesztik a fonalat, de amúgy Wagner urasan hadd idézzünk egy olyan összeget, amelyet mindenki megért. Csak az 22 millió forintjába került az adófizetőknek, hogy a Liget projekt Cannes-ban „majdnem” elnyerjen egy ingatlanfejlesztési díjat, úgymondá a szakma Oscarját. Ingatlanfejlesztési, ismételjük meg, és itt visszakanyarodhatunk ahhoz az alapvető ténnyhez, hogy amiről beszélünk, az mégiscsak a Városliget, Budapest első számú közparkja. Innen nézve nem is meglepő, hogy a tiltakozók lehangosabbjai és legkitartóbbjai immár egy éve a parkot védik. A Ligetvédők számos alkalommal oda-kötötték magukat a fához, letáboroztak a zöldben és újra, meg újra megkérdezik: ha valaki a Városligetet akarja megújítani – ami jócskán ráférne –, az miért ingatlanfejlesztéssel lát neki a feladatnak?

Ezen a nyomvonalon indult el az LMP VII. kerületi képviselője, Moldován László is, amikor – látva az olimpiai népszavazás elementáris sikerét – referendum kiírását kezdeményezte a Liget ügyében. Az ötlet kitűnő, nagy összegű fogadást tennék rá, hogy ha azt kérdeznék Budapest polgáraitól, éppen a Ligetben akarnak-e pompás új múzeumokat, akkor elsöprő nem lenne a válasz. A baj csak az, hogy Moldovánnak egyetlen kérdés föltevése érdekében engedett volna aláírásokat gyűjteni a Fővárosi Választási Bizottság, de a Kúria még ezt is letiltotta: ez arra irányult volna, hogy 65-ről 70-re emeljék-e a zöldfelület kötelező arányát a Ligetben. Ami persze szép és fontos dolog, de aki látta valaha, hogy látványterveken mennyi zöldet képes kimutatni a Városliget Zrt. akár a betonfalakon is, azon ettől az öt százaléktól még nem lesz úrrá a hurráoptimizmus.

Egyszóval most, hat évvel a tervek bejelentése (és 197 milliárddal a kezdetben saccolt szűk 4 milliárdos költségvetés) után láthatóan mindenki csak csendben halogat a Városliget környékén. A kormány nem ingerelné a Ligetvédőket és a jövő évi választások utánra igyekszik halasztani mindent – a húzós árú tervezésen-tanácsadáson kívül –, a törvényesség útját járó természetvédők pedig csendben tűrik, hogy meg sem próbálhatják kivitelezni a saját ötletüket.

A koreográfia a régi: az álmokkal torkig lévén legyint és foteljében hátradől eközben egész BUDAPEST

BUDAPEST

a városiak folyóirata

Pro Cultura Urbis díj 2007

XL. évfolyam, 5. szám
megjelenik minden hónap 15-én

Alapítva: 1945

I–III. évfolyam: 1945–1947

szerkesztő:

Némethy Károly, Lestyán Sándor

IV–XXVI. évfolyam, 1966–1988

szerkesztő:

Mesterházi Lajos, Fekete Gyula,
Vargha Balázs, Jávor Ottó, Szabó János

Főszerkesztő:

Buza Péter

Olvasószerkesztő:

Saly Noémi

Szerkesztőbizottság:

Angelus Róbert, Buza Péter,

Csontó Sándor, Hidvégi Violetta,

Kirschner Péter, N. Kósa Judit (publicisztika),

Saly Noémi, Sándor P. Tibor (archív fotó),

Sebestyén László (fotó),

Török András (Simplicissimus Budapestje)

Facebook oldalunk szerkesztője:

Vadász Ágnes

A szerkesztés műhelye

a Nagy Budapest Törzsasztal

A szerkesztőség levelezési címe:

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

E-mail: budapestfolyoirat@summa-artium.hu

Honlap: www.budapestfolyoirat.hu

Kiadja

Summa Artium Nonprofit Kft.

Felelős kiadó: Török András

1054 Budapest, Honvéd utca 3.

Telefon: 318-3938, fax: 318-3938

Lapigazgató

Szűcs Andrea

A BUDAPEST partnere

a Városháza Kiadó

Kiadóvezető: Csomós Miklós

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár

1088 Budapest, Szabó Ervin tér 1.

Telefon: 411-5000

Terjesztés:

Magyar Posta

Reklamáció: 318-3938

A folyóirat megjelenését az NKA támogatja

Tördelés:

Görög Gábor

Nyomdai munka:

Pharma Press® Kft.

1037 Budapest, Vörösvári út 119-121.

telefon: 577-6300, fax: 323-0103

ISSN: 1785-590x

Nyilvántartási szám: 2.2.4/237/2004

A borítón:

Lakómarvány

(2. oldal)

A hátsó borítón:

„Elkoboztak egy életet”

(19. oldal)